Cyrilometodějská teologická fakulta

Mládež & Hodnoty

KONFERENCE

MLÁDEŽ A HODNOTY 2026

Výchova k hodnotám v kontextu pluralitní a multikulturní společnosti

PŘÍSPĚVKY A JEJICH ABSTRAKTY

5. a 6. listopadu 2026

Místo konání:

Univerzita Palackého, Cyrilometodějská teologická fakulta
Na Hradě 5, 771 11 Olomouc
(4. a 5. patro)

Nad konferencí převzal záštitu Mons. J. Nuzík, arcibiskup olomoucký a metropolita moravský, doc. Mgr. et Mgr. Vít Hušek, Th.D, děkan Cyrilometodějské teologické fakulty Univerzity Palackého v Olomouci, a také doc. JUDr. Michael Kohajda, Ph.D., rektor Univerzity Palackého v Olomouci.

Obsah

Bc. Ambrožová Žaneta 3
Mgr. Boccou Kestřánková Marie, Ph.D., Bc. Adéla Valentová 4
Mgr. Buček Patrik 5
PhDr. Burešová Karolína, Ph.D. 6
Bc. Dorničáková Marie 7
M. A. Emilsson Peskova Renata, Ph.D. 8
Mgr. Lucie Havelková, Mgr. Petra Jurkovičová, Ph.D. 9
doc. Mgr. Hladík Jakub, Ph.D. 10
Mgr. Hrdá Nella 11
PaedDr. Karasová Mária, PhD., Doc. PaedDr. ThDr. Róbert Sarka, PhD. 12
Mgr. Košárková Alice, Ph.D. 12
Mgr. Kovářová Viktorie, Mgr. Šobáňová Petra, Ph.D., Bc. Riško Jan, Bc. Žižlavská Adéla 13
dr. Mamroł Andrzej. Ph.D. 14
Mgr. Oborná Barbora, Bc. Plánková Karolína 15
Mgr. Öbrink Hobzová Milena, Ph.D. 16
Prof. PhDr. PaedDr. Potměšil Miloň, Ph.D. 17
prof. PhDr. et Mgr. Potměšilová Petra, Ph.D. 18
dr hab. Remiszewska Zofia, professor at the University of Opole 18
Mgr. Richterová Bohdana, Ph.D. 19
Bc. Jan Riško, Bc. Adéla Žižlavská, Mgr. Viktorie Kovářová, Mgr. Petra Šobáňová, Ph.D. 20
Mgr. Roubalová Marcela, PhD., Mgr. et Mgr. Bianka Slatinská, Ph.D. 21
PaedDr. Russinová Katarína, PhD. 22
PaedDr. SEOLic. Seman Adrián 22
Mgr. Slámková Petra 24
Mgr. et Mgr. Slatinská Bianka, Ph.D. 25
Doc. PhDr. Šarníková Gabriela, PhD. 26
PhDr. Ševčíková Jaroslava, Ph.D. 27
Mgr. Šimšíková Annamária, PhD., PaeDr. Mastišová Jana, PhD. 28
Mgr. Šimšíková Annamária, PhD. 28
PaedDr. Zastková Zdenka, PhD. 29

Bc. Ambrožová Žaneta

Příspěvek, HR-UH8, 5. patro
Čtvrtek 5. listopadu, 13.15 – 15.00

Přípravné třídy jako most mezi odkladem a inkluzí

Příspěvek se zabývá problematikou školní připravenosti dětí, odkladů povinné školní docházky a významu přípravných tříd v kontextu současných změn českého vzdělávacího systému. Pozornost je věnována zejména dětem s nerovnoměrným vývojem, jejich individuálním vzdělávacím potřebám a možnostem podpory při přechodu z mateřské do základní školy. Východiskem příspěvku je předpoklad, že školní připravenost nelze posuzovat pouze podle věku dítěte nebo úrovně jeho znalostí, ale je nezbytné zohledňovat také sociální, emoční a adaptační schopnosti.

Cílem kvalitativního výzkumu bylo zjistit, jak pedagogičtí pracovníci vnímají školní připravenost, adaptační potřeby dětí a proměny systému podpory při zahájení povinné školní docházky. Výzkum byl realizován na jedné základní škole prostřednictvím šesti polostrukturovaných rozhovorů se čtyřmi učiteli prvního stupně, učitelkou přípravné třídy a speciální pedagožkou. Získaná data byla analyzována pomocí otevřeného kódování a tematické analýzy. Součástí analytického postupu bylo vytvoření kódovací knihy a matice umožňující porovnávání tematických kategorií napříč výpověďmi respondentů.

Analýza identifikovala pět hlavních tematických oblastí: školní připravenost, adaptaci dítěte, význam přípravných tříd, odklady povinné školní docházky a profesní připravenost pedagogických pracovníků. Výsledky poukazují na zásadní význam sociální a emoční zralosti dítěte, individuálního přístupu, spolupráce pedagogických pracovníků a návaznosti podpory mezi mateřskou a základní školou. Respondenti vnímají přípravné třídy jako jednu z možností cílené podpory dětí, které potřebují více času a vhodné podmínky pro zvládnutí školních nároků.

Příspěvek otevírá otázku, jak v souvislosti s omezováním odkladů povinné školní docházky zachovat dostupnou a diferencovanou podporu respektující individuální potřeby dětí, princip inkluze a rovný přístup ke vzdělávání.

Preparatory Classes as a Bridge Between School Entry Deferral and Inclusion

The paper addresses children's school readiness, school entry deferrals, and the role of preparatory classes in the context of ongoing changes in the Czech education system. Particular attention is paid to children with uneven developmental profiles, their individual educational needs, and opportunities for support during the transition from preschool to primary school. The paper is based on the understanding that school readiness cannot be assessed solely in terms of a child's age or acquired knowledge, but must also take into account social, emotional, and adaptive competencies.

The aim of the qualitative study was to explore how educational professionals perceive school readiness, children's adaptation needs, and changes in the support system at the beginning of compulsory schooling. The research was conducted at one primary school through six semi-structured interviews with four primary school teachers, one preparatory class teacher, and one special education teacher. The collected data were analysed using open coding and thematic analysis. The analytical process included the development of a codebook and a matrix enabling the comparison of thematic categories across participants' accounts.

The analysis identified five main thematic areas: school readiness, children's adaptation, the role of preparatory classes, school entry deferrals, and the professional preparedness of educational staff. The findings highlight the importance of children's social and emotional maturity, individualised approaches, cooperation among educational professionals, and continuity of support between preschool and primary education. Respondents perceived preparatory classes as one means of providing targeted support to children who need additional time and appropriate conditions to meet the demands of primary education.

The paper raises the question of how accessible and differentiated support can be maintained as school entry deferrals are being restricted, while respecting children's individual needs, the principles of inclusion, and equal access to education.

Mgr. Boccou Kestřánková Marie, Ph.D., Bc. Adéla Valentová

Příspěvek, HR-UH7, 5. patro
Čtvrtek 5. listopadu, 13.15 – 15.00

Česká škola v zahraničí jako prostor budování identity a psychosociální podpory aneb Musí být učitel sociálním pracovníkem?

Cílem příspěvku je otevřít odbornou debatu o tom, zda je současné pojetí krajanského vzdělávání dostačující, nebo zda je třeba jej rozšířit o explicitní psychosociální dimenzi odpovídající realitě transnacionálních rodin a dlouhodobému budování vztahu k České republice. Pro splnění uvedených cílů je prezentace připravena v autorském tandemu: experta na vzdělávání v diaspoře a budoucí sociální pracovnice. Toto propojení poukazuje mimo jiné na potřebu rozvoje mezioborových a meziuniverzitních výzkumů v oblasti diaspory.
Tento mezioborový pohled na krajanské vzdělávání vychází z proměňující se reality českých komunit v zahraničí. Výuka češtiny v zahraničí je tradičně chápána jako jazykové vzdělávání, udržování jazyka a přenos kulturního dědictví. České školy, komunitní centra a krajanské vzdělávací iniciativy však ve skutečnosti plní výrazně širší roli. Stávají se prostorem budování identity, formování pocitu sounáležitosti a prostředím, v němž děti i rodiče reflektují svou transnacionální zkušenost udržují vztah k zemi původu.
Příspěvek se zaměřuje na otázku: Jaké místo má v české diaspoře sociální práce? Výsledky výzkumu BETA2 potvrzují, že české školy v zahraničí svou činností výrazně přesahují rámec jazykového vzdělávání. Podpora identity, práce s ambivalencí mezi zemí původu a přijímající společností, facilitace rodičovských komunit či doprovázení rodin při návratové migraci patří mezi oblasti, které přesahují pedagogickou roli školy a vstupují do prostoru komunitní a sociální práce. V praxi však tuto roli často neformálně a bez systematické podpory přebírají učitelé, mnohdy na základě osobního nasazení a dobrovolnického principu. Nabízí se proto otázka, zda je tento model dlouhodobě udržitelný, bezpečný a profesně ukotvený.
Na základě kvalitativních poznatků z prostředí zahraničních českých škol příspěvek analyzuje, jaké psychosociální potřeby se v těchto komunitách objevují, jak jsou aktuálně naplňovány a kde vznikají mezery institucionální podpory. Otevírá možnosti mezioborové spolupráce mezi pedagogikou a sociální prací a navrhuje koncept české školy v zahraničí jako komunitního centra, které by mohlo být systematicky doplněno o prvky sociální a poradenské podpory.

The Czech School Abroad as a Space for Identity Formation and Psychosocial Support: Must Teachers Be Social Workers?
This paper aims to open a discussion on whether the current understanding of heritage language education is sufficient, or whether it needs to be expanded to include a psychosocial dimension that reflects the realities of

transnational families and the long-term development of ties to the Czech Republic. To address these aims, the presentation is prepared by a tandem of authors: an expert in diaspora education and a future social worker. This combination also highlights the need for the development of interdisciplinary in the field of diaspora studies. This interdisciplinary perspective on HL education responds to the changing reality of Czech communities abroad. Teaching Czech abroad has traditionally been understood in terms of language education, language maintenance and the transmission of cultural heritage. Czech schools, community centres and heritage education initiatives, however, in practice fulfil a much broader role. They become spaces for identity formation and the development of a sense of belonging, as well as environments in which children and parents reflect on their transnational experiences and maintain a relationship with their country of origin.
The paper focuses on the question: What role does social work have in the Czech diaspora? Findings from the BETA2 research project confirm that Czech schools abroad significantly extend beyond the scope of language education. Supporting identity development, addressing the ambivalence between the country of origin and the host society, facilitating parent communities, and accompanying families during return migration are among the areas that go beyond the educational role of the school and enter the sphere of community and social work. In practice, however, this role is often informally assumed by teachers without systematic support, frequently relying on personal commitment and voluntary work. This raises the question of whether such a model is sustainable, safe and professionally grounded in the long term.

Mgr. Buček Patrik

Poster; chodba 5. patro
Čtvrtek 5. listopadu, 12.45 – 13.15

Školní angažovanost v síti vztahů: socioekonomický status, zapojení rodičů a klima pro práci s chybou (poster)

Školní angažovanost souvisí se školní úspěšností, duševním zdravím žáků i s rizikem předčasného odchodu ze vzdělávání. Nejde přitom o stálý rys žáka, ale o dynamický stav, který se utváří v reakci na sociální prostředí. Na prvním stupni se na něm podílejí zejména učitelé, rodiče a spolužáci, výzkum však tyto vlivy zpravidla zkoumá odděleně. Cílem studie bylo zjistit, jak se na školní angažovanosti žáků společně podílejí socioekonomický status (SES), zapojení rodičů a klima pro práci s chybou ve třídě, které zahrnuje reakce učitele i spolužáků. Výzkumný soubor tvořilo 488 žáků 5. ročníku z 27 tříd. Proměnné byly měřeny českými verzemi dotazníků SR-PSIQ (zapojení rodičů), SESQ (školní angažovanost) a dotazníku klimatu pro práci s chybou, SES byl měřen škálou FAS III. S výjimkou FAS III jde o nástroje, které byly v českém prostředí použity poprvé. Jejich faktorová struktura byla ověřena konfirmační faktorovou analýzou. Data byla analyzována hierarchickou lineární regresí, samostatně pro čtyři dimenze angažovanosti: vztah k učení, vztah ke škole, úsilí a vytrvalost a kognitivní angažovanost. SES samostatně předpovídal pouze úsilí a vytrvalost a po zohlednění zapojení rodičů tento vztah zanikl. Zapojení rodičů vysvětlilo 10–16 % rozptylu angažovanosti, nejkonzistentněji podpora při domácích úkolech (β = 0,14–0,19). Klima pro práci s chybou vysvětlilo nad rámec rodinných faktorů dalších 4–10 % rozptylu a bylo nejsilnějším prediktorem všech dimenzí angažovanosti (β = 0,22–0,34). Celkově modely vysvětlily 20–23 % rozptylu. Výsledky ukazují, že způsob, jakým se ve třídě zachází s chybami, souvisí s angažovaností žáků nezávisle na jejich rodinném zázemí a představuje tak dostupnou oblast pro pedagogickou intervenci.

School Engagement within a Web of Relationships: Socioeconomic Status, Parental Involvement, and Classroom Error Climate

School engagement is associated with academic achievement, students' mental health, and the risk of early school leaving. Rather than being a fixed trait of the student, it is a dynamic state shaped in response to the

social environment. In elementary school, it is influenced primarily by teachers, parents, and classmates; however, research typically examines these influences separately. The aim of this study was to examine how socioeconomic status (SES), parental involvement, and the classroom error climate, which encompasses the reactions of both teachers and classmates, jointly contribute to students' school engagement. The sample consisted of 488 fifth-grade students from 27 classes. The variables were measured using Czech versions of the SR-PSIQ (parental involvement), the SESQ (school engagement), and an error climate questionnaire; SES was measured with the Family Affluence Scale (FAS III). With the exception of FAS III, these instruments were used in the Czech context for the first time. Their factor structure was verified using confirmatory factor analysis. The data were analyzed using hierarchical linear regression, separately for four dimensions of engagement: liking for learning, liking for school, effort and persistence, and cognitive engagement. SES alone predicted only effort and persistence, and this association disappeared after accounting for parental involvement. Parental involvement explained 10–16% of the variance in engagement, most consistently through homework support (β = .14–.19). Error climate explained an additional 4–10% of the variance beyond family factors and was the strongest predictor of all engagement dimensions (β = .22–.34). Overall, the models explained 20–23% of the variance. The results indicate that the way errors are handled in the classroom is related to student engagement independently of family background and thus represents an accessible area for educational intervention.

PhDr. Burešová Karolína, Ph.D.

Příspěvek, HR-UH7, 5. patro
Čtvrtek 5. listopadu, 13.15 – 15.00

Digitální tržiště v prevenci: propojujeme prevenci, výzkum a praxi

Příspěvek představuje inovativní projekt Digitální tržiště v prevenci – digiPREV, realizovaný ve spolupráci HTF UK a 1.LF UK. Cílem projektu je posílit kapacity pro výzkum a evaluace v prevenci, ale také přispět k posílení kvality, bezpečnosti a efektivity preventivních programů a aktivit. V roce 2025 během pilotní fáze projektu spuštěna online platforma digiprev.cz, díky které mohou studenti vysokých škol v rámci svých kvalifikačních prací reagovat na reálné poptávky na řešení aktuálních problémů škol a dalších organizací věnujících se prevenci. Na online platformu mohou zástupci škol a dalších organizaci vkládat detailní popisy poptávek, tedy výzkumných projektů, které by jim pomohly řešit výzvy z jejich každodenní preventivní praxe, a to zdarma a poměrně rychle. Studenti mohou na online platformu současně vkládat nabídky na konkrétní témata, kterým by se chtěli v rámci svých kvalifikačních prací věnovat. Díky projektu digiPREV dochází k velmi potřebnému propojení akademického světa se světem praxe, k interdisciplinární spolupráci, ale také podpoře mladých vědců v oblasti prevence.

Digital Marketplace in Prevention: Bridging Prevention, Research, and Practice

This paper presents the innovative project "Digital Marketplace in Prevention – digiPREV", implemented in cooperation between the Hussite Theological Faculty and the First Faculty of Medicine of Charles University. The aim of the project is to strengthen research and evaluation capacities in the field of prevention, as well as to contribute to enhancing the quality, safety, and effectiveness of prevention programs and activities. During the pilot phase of the project in 2025, the online platform digiprev.cz was launched. It allows university students to respond to real-world demands for addressing current issues faced by schools and other organizations dedicated to prevention as part of their thesis work. Representatives from schools and other organizations can post detailed descriptions of their needs—specifically research projects that would help them tackle challenges in their everyday prevention practice—on the platform for free and relatively quickly. Simultaneously, students can use the online platform to post offers specifying the topics they would like to focus on in their theses. Thanks

to the digiPREV project, a much-needed bridge is built between academia and practical application, fostering interdisciplinary cooperation and supporting young scientists in the field of prevention.

Bc. Dorničáková Marie

Příspěvek, HR-UH8, 5. patro
Čtvrtek 5. listopadu, 13.15 – 15.00

Otevřený dialog jako inspirace pro pomáhající profese

Příspěvek se zaměřuje na přístup otevřeného dialogu a možnosti, jak mohou jeho principy inspirovat pomáhající vztah napříč profesemi, zejména v sociálně pedagogické praxi. Otevřený dialog vznikl v psychiatrické péči v západním Laponsku ve Finsku a propojuje organizaci pomoci člověku procházejícímu závažnou psychickou krizí a jeho sociální sítě s dialogickým způsobem společných setkání. Pozornost se soustředí na vztah mezi odborníky a členy klientovy sítě a na podmínky, za nichž mohou účastníci společně hledat porozumění náročné životní situaci.

Východiskem reflexe je dialogické pojetí vztahu mezi lidmi a princip polyfonie neboli mnohohlasnosti, spojený s myšlením Michaila Bachtina. Síťové setkání vytváří prostor pro zkušenosti člověka hledajícího pomoc, jeho blízkých a zapojených odborníků. Společné porozumění přitom nevyžaduje sjednocení jejich pohledů: vzniká v procesu naslouchání a vzájemné odezvy, který umožňuje rozpoznávat možnosti podpory přesahující perspektivu jednotlivých účastníků. Důležitá je také práce s jazykem, jímž lidé popisují své zkušenosti, a respekt k odlišným způsobům vyjádření, včetně mlčení.
Příspěvek se zaměřuje na naslouchání, zapojení významných osob ze života klienta,, transparentnost odborného uvažování a toleranci nejistoty jako ochotu neuzavírat porozumění předčasnými závěry. Pomáhající vztah chápe jako setkání lidí se stejnou lidskou hodnotou, kteří přinášejí odlišné zkušenosti, znalosti a odpovědnosti. Odborník přispívá profesními kompetencemi a odpovědností za vytváření podmínek pro dialog, člověk hledající pomoc znalostí vlastního života, potřeb a zdrojů ze svého každodenního života. Jeho aktivní účast tak zahrnuje také možnost ovlivňovat společné uvažování o dalším postupu.
V sociálně pedagogickém kontextu tento příspěvek otevírá otázky spolupráce školy, rodiny a dalších odborníků i vytváření prostoru pro hlas dítěte. Zároveň přináší podněty k promýšlení dialogického postoje a společného hledání pomoci v každodenní praxi, s respektem k odlišnostem každého jedince a různých typů prostředí. Jde o inspiraci vybranými principy, nikoli o přenos celého modelu otevřeného dialogu do sociální pedagogiky.

Open Dialogue as an Inspiration for the Helping Professions

This paper focuses on the Open Dialogue approach and how its principles can inspire helping relationships across professions, particularly in social pedagogical practice. Open Dialogue originated in psychiatric care in Western Lapland, Finland, and combines the organisation of support for a person experiencing a severe mental health crisis and their social network with a dialogical approach to joint meetings. Attention centres on relationships between professionals and members of the client's network, and on the conditions under which participants can jointly seek to understand a challenging life situation.
The reflection is grounded in a dialogical understanding of human relationships and the principle of polyphony, or multiple voices, associated with the thought of Mikhail Bakhtin. Network meetings create space for the experiences of the person seeking help, their significant others, and the professionals involved. Shared understanding does not require participants to adopt a single perspective: it develops through listening and responding to one another, enabling them to recognise possibilities for support that extend beyond their

individual viewpoints. Working with the language people use to describe their experiences, and respecting different forms of expression, including silence, are also important.
The paper explores listening, the involvement of significant people in the client's life, transparency in professional reasoning, and tolerance of uncertainty as a willingness to keep understanding open rather than reaching premature conclusions. It understands the helping relationship as an encounter between people of equal human worth who bring different experiences, knowledge, and responsibilities. Professionals contribute their expertise and responsibility for creating the conditions for dialogue, while people seeking help contribute knowledge of their own lives, needs, and resources available in everyday life. Their active participation thus includes the opportunity to influence joint deliberations about the next steps.
In the context of social pedagogy, this paper raises questions about collaboration between schools, families, and other professionals, as well as creating space for the child's voice. It also offers ideas for reflecting on a dialogical stance and collaboratively seeking support in everyday practice, with sensitivity to individual differences and different types of environments. The aim is to draw inspiration from selected principles rather than to transfer the entire Open Dialogue model into social pedagogy.

M. A. Emilsson Peskova Renata, Ph.D.

Příspěvek (online); HR-UH8, 5. patro
Čtvrtek 5. listopadu, 10.15 – 11.45

Jazyková inkluze vícejazyčných dětí ve školách

Tato studie zkoumá uplatňování islandské jazykové a vzdělávací politiky ve vztahu k islandskému znakovému jazyku (ÍTM) a zděděným jazykům (heritage languages, HL), které jsou nedílnou součástí jazykových práv a repertoárů dětí (srov. Polinsky, 2018). Přestože je ÍTM druhým úředním jazykem Islandu a nejméně 16 % dětí v povinném vzdělávání je vícejazyčných a hovoří více než 100 zděděnými jazyky, zachování a rozvoj těchto jazyků v inkluzivním vzdělávacím systému zůstávají problematické. Ačkoli jazyky prostupují šesti základními pilíři islandského školství, naplňování jazykových práv ve vzdělávací praxi je složité a nerovnoměrné.

Výzkum vychází z předpokladu, že děti užívající ÍTM a zděděné jazyky čelí podobným výzvám. Kvalitativní výzkumný design kombinuje analýzu dokumentů (Bowen, 2009) s polostrukturovanými rozhovory se čtyřmi rodiči a čtyřmi učiteli, uskutečněnými na podzim 2022 a na jaře 2025. Data byla zpracována pomocí abduktivní tematické analýzy (Braun et al., 2015).

Výsledky odhalují tři hlavní vzorce. Zaprvé, analýza založená na konceptech jazykových ideologií a postojů (Krausneker, 2015) a Spolského (2005) modelu jazykové politiky ukazuje výrazné podobnosti mezi postavením ÍTM a zděděných jazyků ve vzdělávacím systému. Zadruhé, snahy rodin a zájmových organizací zachovat jazykovou a kulturní rozmanitost se střetávají s dominantními národními ideologiemi upřednostňujícími islandštinu. Výpovědi rodičů zároveň zdůrazňují význam rodinné jazykové politiky. Zatřetí, navzdory inkluzivnímu étosu škol nejsou jazyková práva a potřeby dětí plně naplňovány.

Studie dochází k závěru, že formální vzdělávací systém ani nevládní iniciativy v současnosti nezajišťují udržitelné a kvalitní jazykové vzdělávání mladých uživatelů ÍTM a zděděných jazyků. Zjištění poukazují na rozpor mezi politikou a praxí a na potřebu soudržnějších strategií podporujících jazykovou rozmanitost.

Linguistic inclusion

This study examines the implementation of Icelandic language and education policy concerning Icelandic Sign Language (ÍTM) and heritage languages (HLs), which are integral to children's linguistic rights and repertoires (cf. Polinsky, 2018). Although ÍTM is Iceland's second official language and at least 16% of children in compulsory education are plurilingual and speak more than 100 heritage languages, the maintenance and development of these languages within the inclusive education system remain challenging. Although languages permeate the six fundamental pillars of Icelandic education, the fulfilment of linguistic rights in educational practice is complex and uneven.

The research is based on the assumption that children who use ÍTM and heritage languages face similar challenges. The qualitative research design combines document analysis (Bowen, 2009) with semi-structured interviews conducted with four parents and four teachers in autumn 2022 and spring 2025. The data were analysed using abductive thematic analysis (Braun et al., 2015).

The findings reveal three main patterns. First, an analysis based on the concepts of language ideologies and attitudes (Krausneker, 2015) and Spolsky's (2005) model of language policy shows significant similarities between the positions of ÍTM and heritage languages within the education system. Second, efforts by families and advocacy organisations to preserve linguistic and cultural diversity conflict with dominant national ideologies that prioritise Icelandic. Parents' accounts also emphasise the importance of family language policy. Third, despite the inclusive ethos of schools, children's linguistic rights and needs are not fully met.

The study concludes that neither the formal education system nor non-governmental initiatives currently provide sustainable, high-quality language education for young users of ÍTM and heritage languages. The findings highlight the gap between policy and practice and the need for more coherent strategies to support linguistic diversity.

Mgr. Lucie Havelková, Mgr. Petra Jurkovičová, Ph.D.

Příspěvek, HR-UH7, 5. patro
Čtvrtek 5. listopadu, 13.15 – 15.00

The Impact of Digital Technologies on the Leisure Time of Preschool Children with Autism Spectrum Disorder

Digital technologies represent a common part of daily lives of children with Autism Spectrum Disorder (ASD), serving as functional tools for entertainment, emotional regulation, and communication. This paper investigates the patterns, trends and specific purposes of digital technology use during the leisure time of preschool-aged children diagnosed with ASD, focusing closely on children with mild intellectual disability and those without intellectual disability.

The empirical part of the study is based on a quantitative research design using a custom questionnaire survey targeted directly at parents of preschool children with ASD. The collected data were analysed to map parental motivation, daily usage habits, preferred electronic devices, and perceived risks associated with a screen time.

The core findings map the most frequently utilized devices, preferred time durations, and primary motivations of parents for providing digital technologies to their children, particularly as a stabilizing element during challenging situations or supporting child development. Furthermore, the results highlight the contrast between parental expectations and children's actual preferences, criteria for selecting applications, and the role of professional recommendations versus independent parental choice. Perceived risks, such as difficulties with

activity transitions, device fixation and potential behavioral impacts, are also analysed alongside levels of parental control and rule setting.

In conclusion, the presentation highlights the evolving concept of "digital parenting" and underlines the necessity of individualized approach reflecting each child's specific development needs. It emphasizes the need to open broader professional discussion on this topic within counseling and early intervention centres to support families effectively, with also pointing toward directions for future special education research.

doc. Mgr. Hladík Jakub, Ph.D.

Příspěvek; HR-UH8, 5. patro
Čtvrtek 5. listopadu, 10.15 – 11.45

Za hranicí screen time: Seberegulační mechanismy digitálního chování adolescentů

Digitální technologie jsou dnes nedílnou součástí života adolescentů, avšak míra rizika spojeného s jejich užíváním se mezi jednotlivci výrazně liší. Ukazuje se, že tradičně sledovaný indikátor – čas strávený u obrazovky – sám o sobě vysvětluje jen omezenou část této variability. Příspěvek proto přesouvá pozornost od kvantitativních ukazatelů k psychologickým mechanismům, které stojí v pozadí rizikového a excesivního digitálního chování dospívajících. Na základě série výzkumů realizovaných na rozsáhlých vzorcích českých žáků druhého stupně základních škol bude představena role seberegulačních mechanismů – zejména sebekontroly, smyslu pro kontrolu, impulzivity a subjektivně vnímaného štěstí – a jejich vzájemné souvislosti s mírou rizikovosti digitálního chování. Prostor bude věnován i otázce, jakou roli hrají neuvědomované (implicitní) a vědomé (explicitní) postoje k digitálním médiím a zda se význam jednotlivých faktorů liší podle úrovně rizika, kterému je adolescent vystaven. Výsledky naznačují, že porozumění rizikovému chování v digitálním prostředí vyžaduje komplexnější pohled, než jaký nabízí pouhé sledování délky expozice obrazovkám, a otevírají prostor pro diskuzi o cílenějších přístupech k prevenci a podpoře adolescentů v digitálním prostředí.

Beyond Screen Time: Self-Regulatory Mechanisms of Adolescent Digital Behavior

Digital technologies are an integral part of adolescents' lives today, yet the level of risk associated with their use varies significantly among individuals. Research shows that the traditionally monitored indicator—screen time—explains only a limited portion of this variability on its own. This paper therefore shifts focus from quantitative indicators to the psychological mechanisms underlying risky and excessive digital behavior in adolescents. Based on a series of studies conducted on large samples of Czech lower-secondary school students, this presentation examines the role of self-regulatory mechanisms—particularly self-control, sense of control, impulsivity, and subjectively perceived happiness—and their interrelationships with the level of risk in digital behavior. Attention will also be given to the role of unconscious (implicit) and conscious (explicit) attitudes toward digital media, as well as whether the importance of individual factors varies depending on the level of risk to which an adolescent is exposed. The results suggest that understanding risky behavior in digital environments requires a more comprehensive perspective than merely tracking screen exposure time, opening up space for discussion on more targeted approaches to prevention and support for adolescents in the digital environment.

Mgr. Hrdá Nella

Příspěvek, HR-UH8, 5. patro
Čtvrtek 5. listopadu, 13.15 – 15.00

Mezi poslušností a porozuměním: Jak rozumět náročnému chování dětí a dospívajících v náhradní rodinné péči

Náročné chování dětí a dospívajících v náhradní rodinné péči může být pro náhradní rodiče i odborníky zdrojem nejistoty a zátěže. Může se projevovat například odmítáním spolupráce, výbuchy emocí, agresivitou nebo obtížemi při navazování vztahů. Při snaze porozumět tomuto chování je důležité zohlednit životní zkušenosti dítěte, jeho vývoj, zdravotní stav i současnou situaci. Samotné chování totiž neodhaluje, proč dítě jedná určitým způsobem.

Cílem příspěvku je ukázat, jak mohou náhradní rodiče a odborníci přistupovat k náročnému chování dětí a dospívajících a proč je důležité hledat jeho možné příčiny, nikoli se zaměřovat pouze na jeho potlačení. Příspěvek propojuje tuto otázku s hodnotami, jako jsou respekt k dítěti, empatie a uznání jeho individuálních potřeb.

Text vychází z vybraných zahraničních výzkumů, které se zabývají zkušenostmi náhradních rodičů, jejich přípravou na péči o děti se zkušeností s traumatem a možnostmi odborné podpory. Výzkumy ukazují, že vzdělávání může rozšířit znalosti rodičů o traumatu a podpořit některé jejich schopnosti při péči o dítě. Neprokazují však jednoznačně, že tyto změny samy o sobě vedou ke zlepšení chování dítěte. Významnou roli hraje také dostupnost odborných služeb a možnost získat pomoc při zvládání náročných situací.

Příspěvek zdůrazňuje, že porozumět dítěti neznamená omlouvat každé jeho chování nebo ustupovat od pravidel. Znamená to hledat způsob, jak spojit jasné a bezpečné hranice s respektem k dítěti a jeho potřebám. Takový přístup může pomoci dospělým lépe zvažovat, jak v konkrétní situaci reagovat, a současně upozorňuje na potřebu podpory, která zohledňuje nejen chování dítěte, ale i nároky kladené na náhradní rodinu.

Between Obedience and Understanding: How to Understand Challenging Behavior in Children and Adolescents in Foster Care

Challenging behaviour in children and adolescents in foster care can be a source of uncertainty and stress for both foster carers and professionals. It may manifest itself in refusal to cooperate, emotional outbursts, aggression, or difficulties in forming relationships. To understand such behaviour, it is important to consider the child's life experiences, developmental characteristics, health, and current circumstances. Behaviour alone does not explain why a child acts in a particular way.

The aim of this paper is to explore how foster carers and professionals can respond to challenging behaviour in children and adolescents and why it is important to consider its possible causes rather than focus solely on suppressing it. The paper also examines the values underlying this approach, particularly respect for the child, empathy, and recognition of the child's individual needs.

The paper draws on selected international studies examining foster carers' experiences, their preparation for caring for children who have experienced trauma, and the availability of professional support. The findings suggest that training can increase carers' knowledge of trauma and strengthen certain aspects of their caregiving skills. However, the evidence does not clearly demonstrate that these changes alone lead to improvements in

children's behaviour. Access to appropriate professional services and opportunities to receive support when dealing with challenging situations are also important.

The paper emphasises that understanding a child does not mean excusing all behaviour or abandoning rules and boundaries. Rather, it involves finding ways to combine clear and safe boundaries with respect for the child and their individual needs. This approach may help adults consider how to respond appropriately in specific situations. It also highlights the importance of support that takes into account not only the child's behaviour but also the challenges faced by the foster family.

PaedDr. Karasová Mária, PhD., Doc. PaedDr. ThDr. Róbert Sarka, PhD.

Příspěvek, HR-UH9, 5. patro
Čtvrtek 5. listopadu, 13.15 – 15.00

Skúmanie trendu desekularizácie mladých ľudí na Slovenku v komparácii so zahraničím

V postkovidovom období sa v niektorých krajinách v zahraničí prejavila desekularizácia. Medzi jej prejavy patrí primárne návrat k tradičným cirkvám a prijímanie krstu alebo iných sviatostí. Príspevok sa orientuje na analýzu príčin desekularizácie na Slovensku v komparácii s trendom v zahraničí. Prezentujeme výskumné zistenia multimetodického výskumu, v rámci ktorého boli využité metódy zberu údajov: dotazník vlastnej konštrukcie a pološtruktúrované interview. Zisťujeme protektívne faktory desekularizácie ako napríklad únava z materializmu, neistota ohľadom politického vývoja vo svete, ekologická, ekonomická kríza a osobná kríza.

An Examination of the Trend Toward Desecularization Among Young People in Slovakia in Comparison with Other Countries

In the post-COVID era, a trend toward desecularization has emerged in some countries abroad. Its manifestations primarily include a return to traditional churches and the reception of baptism or other sacraments. This paper focuses on analyzing the causes of desecularization in Slovakia in comparison with trends abroad. We present the findings of a multi-methodological study that utilized the following data collection methods: a self-designed questionnaire and semi-structured interviews. We are identifying protective factors against desecularization, such as fatigue with materialism, uncertainty regarding global political developments, and ecological, economic, and personal crises.

Mgr. Košárková Alice, Ph.D.

Příspěvek, HR-UH9, 5. patro
Čtvrtek 5. listopadu, 13.15 – 15.00

Když se proměňuje víra, proměňují se i hodnoty? Postoje mladých lidí v souvislosti s vírou a vztahem k církvi

To, co mladí lidé považují za důležité a podle čeho utvářejí své postoje, vzniká v širším kontextu jejich zkušeností, vztahů a životní orientace. Právě proto stojí za to zaměřit se také na jejich postoje v souvislosti s vírou, spiritualitou a vztahem k církvi, protože proměny religiozity nemusí znamenat jen prosté oslabování hodnotové orientace, ale spíše posun v tom, co mladí lidé považují za důležité a jak se to promítá do jejich postojů ke konkrétním otázkám. Příspěvek tak nabídne pohled na proměňující se vztah mezi vírou, morální orientací a tím, jak mladí lidé utvářejí vlastní postoje.

When Faith Changes, Do Values Change Too? Young People's Attitudes in Relation to Faith and Their Relationship with the Church

What young people consider important and what shapes their attitudes develops within the broader context of their experiences, relationships, and overall life orientation. It is therefore worth examining their attitudes in relation to faith, spirituality, and their relationship with the Church, as changes in religiosity do not necessarily imply a simple weakening of moral orientation. Rather, they may reflect shifts in what young people consider important and in how these priorities are expressed in their attitudes toward specific issues. The contribution will thus offer insight into the changing relationship between faith, moral orientation, and the ways in which young people form their own attitudes.

Mgr. Kovářová Viktorie, Mgr. Šobáňová Petra, Ph.D., Bc. Riško Jan, Bc. Žižlavská Adéla

Poster; chodba 5. patro
Čtvrtek 5. listopadu, 12.45 – 13.15

Sociální opora učitele v 8. a 9. ročníku ZŠ: komparace žákovské a učitelské perspektivy

Příspěvek představuje výsledky smíšeného výzkumu zaměřeného na sociální oporu poskytovanou učitelem žákům 8. a 9. ročníku základní školy. Cílem studie je porovnat, jak učitelskou sociální oporu vnímají samotní žáci a jak svou podpůrnou roli reflektují učitelé působící na 2. stupni ZŠ. Teoretickým rámcem je Bronfenbrennerův sociálně-ekologický model, který umožňuje interpretovat podporu v kontextu vztahů mezi žákem, učitelem, vrstevníky, rodinou a institucionálním prostředím školy a současně zachytit proměnu významu jednotlivých zdrojů podpory v období adolescence.

Kvantitativní část byla realizována u žáků 8. a 9. ročníku (N = 281; validní odpovědi CASSS N = 245; věk 13–15 let) prostřednictvím subškály Teacher Support dotazníku Child and Adolescent Social Support Scale. Kvalitativní část tvořilo šest polostrukturovaných rozhovorů s učiteli 2. stupně ZŠ. Rozhovory byly tematicky analyzovány se zaměřením na pojetí podpory, způsoby jejího poskytování, individualizaci, přijímání či odmítání pomoci a podmínky, které její účinnost podporují nebo omezují.

Výsledky ukazují střední úroveň žáky vnímané učitelské podpory (M = 3,84; SD = 0,72; α = 0,919), bez statisticky významných rozdílů mezi 8. a 9. ročníkem ani mezi pohlavími. Žáci nejvýše hodnotí vztahové a emocionální aspekty podpory, zejména respektující komunikaci, zájem učitele a jeho dostupnost, zatímco akademická a instrumentální pomoc je vnímána slaběji. Učitelé rovněž zdůrazňují význam důvěry, bezpečí a kvalitního vztahu, současně však popisují široké spektrum individualizovaných forem akademické podpory a poukazují na význam rodinného zázemí, vrstevnických vztahů, motivace žáků a organizačních podmínek školy. Integrace obou perspektiv odhaluje výraznou shodu ve významu vztahové podpory, ale také nesoulad mezi podporou, kterou učitelé deklarují jako poskytovanou, a mírou, v jaké ji žáci jako podporu rozpoznávají. Výsledky tak naznačují, že účinnost učitelské opory v adolescenci nezávisí pouze na jejím poskytování, ale také na tom, zda ji žák rozpozná, přijme a subjektivně prožije jako podpůrnou.

Teacher Social Support in Grades 8 and 9: Comparing Pupil and Teacher Perspectives

This paper presents findings from a mixed-method study of teacher social support among pupils in Grades 8 and 9 of lower secondary school. The aim is to compare pupils' perceptions of teacher support with teachers' reflections on their own supportive role. The study is grounded in Bronfenbrenner's socio-ecological model,

which situates support within relationships among pupils, teachers, peers, families, and the school environment and helps interpret changes associated with adolescence.
The quantitative component involved pupils in Grades 8 and 9 (N = 281; valid CASSS responses N = 245; aged 13–15 years) and used the Teacher Support subscale of the Child and Adolescent Social Support Scale. The qualitative component consisted of six semi-structured interviews with lower secondary teachers. The interviews were thematically analysed with a focus on understandings of support, ways of providing it, individualisation, acceptance or rejection of help, and conditions shaping its effectiveness.
The findings indicate a moderate level of perceived teacher support (M = 3.84, SD = 0.72, α = .919), with no statistically significant differences between Grades 8 and 9 or between genders. Pupils rated relational and emotional aspects of support highest, especially respectful communication, teacher interest, and availability, whereas academic and instrumental support was perceived less strongly. Teachers likewise emphasised trust, emotional safety, and the quality of teacher–pupil relationships, while also describing individualised forms of academic support and highlighting the influence of family background, peer relationships, pupil motivation, and school organisational conditions. Integration of the two perspectives reveals strong convergence regarding relational support, but also a discrepancy between the support teachers report providing and the extent to which pupils recognise it as support. The findings suggest that effective teacher support during adolescence depends not only on its provision, but also on whether pupils recognise, accept, and subjectively experience it as supportive.

dr. Mamroł Andrzej. Ph.D.

Příspěvek, HR-UH7, 5. patro
Čtvrtek 5. listopadu, 13.15 – 15.00

Trust in the Digital World versus Phishing: How the Polish Education System Protects Students from Online Scams (paper)
With the advancement of digital technologies and online communication, which have become an integral part of the everyday lives of children and young people, the scale of potential threats they may encounter continues to increase.
In recent years, a significant rise has been observed in forms of cybercrime associated with fraud. Phishing constitutes a criminal practice based on manipulation, involving the distribution of various types of messages, including e-mails, SMS messages, advertisements, and various offers, with the purpose of obtaining confidential information such as usernames and passwords, authentication codes, payment card details, and other sensitive data for financial gain. The effectiveness of phishing attacks relies primarily on exploiting users' trust, lack of awareness, and inattention within the digital environment. Therefore, it is essential to consider what actions can be implemented to reduce the effectiveness of such attacks among young people.
The aim of this article is to analyse the initiatives introduced within the Polish education system to protect students against this phenomenon. The psychological mechanisms exploited by cybercriminals are examined, with particular emphasis placed on the use of manipulative techniques aimed at misleading recipients and encouraging them to disclose confidential information or perform actions that may compromise their security. Various forms of phishing attacks and their distinctive characteristics are presented.
Preventing such threats and reducing their impact represent issues of fundamental importance. For this reason, particular attention is given to the role of media education, which should be incorporated into school curricula in order to equip young people with the competencies necessary to identify online threats, develop critical thinking skills, and promote rational and responsible engagement with digital media. The development of these

skills is crucial for increasing students' awareness of cyber threats, including phishing, while supporting their safe and informed participation in the digital environment.

Mgr. Oborná Barbora, Bc. Plánková Karolína

Poster; chodba 5. patro
Čtvrtek 5. listopadu, 12.45 – 13.15

Locus of control a environmentální gramotnost klientů terapeutických komunit

Locus of control (LoC) představuje významný psychologický konstrukt vyjadřující přesvědčení člověka o tom, do jaké míry může ovlivňovat události ve svém životě vlastním jednáním. Rozlišuje se interní a externí locus of control. Internější LoC bývá spojován s vyšší osobní odpovědností, aktivnějším přístupem k řešení problémů a větším zapojením do procesu změny. V prostředí terapeutických komunit, které kladou důraz na samostatnost, odpovědnost a aktivní podíl klientů na chodu komunity, může LoC představovat významný faktor zotavení. Dosavadní výzkumy však věnovaly jen omezenou pozornost jeho vztahu k environmentální gramotnosti. Cílem studie bylo prozkoumat souvislost mezi locus of control a environmentální gramotností u klientů terapeutických komunit a porovnat tyto charakteristiky mezi různými fázemi léčby. Výzkum byl realizován jako kvantitativní průřezová studie. Výzkumný soubor tvořilo 118 klientů terapeutických komunit a psychiatrických nemocnic. Locus of control byl měřen pomocí škály DR-LOC (Drug-Related Locus of Control Scale), která je doporučována pro osoby se závislostním chováním. Měří dvě oblasti: kontrolní přesvědčení týkající se zotavení ze závislosti (Addiction Recovery) a kontrolní přesvědčení týkající se rozhodování o užívání drog (Drug-Taking Decisions). Dále environmentální gramotnost měřená pomocí škály ELSA. Data byla analyzována prostřednictvím korelačních statistických metod. Analýza ukázala slabou pozitivní souvislost mezi internějším locus of control a vyšší environmentální gramotností klientů. Klienti s vyšší mírou vnímané kontroly nad vlastním životem vykazovali tendenci dosahovat vyšších skóre v oblasti environmentálních znalostí, postojů a chování. Výsledky naznačují, že vnímání osobní kontroly může souviset se způsobem, jakým klienti přistupují ke svému okolnímu prostředí. Environmentální gramotnost se tak jeví jako zajímavá oblast pro další výzkum i rozvoj terapeutické praxe v terapeutických komunitách. Pro potvrzení zjištěných souvislostí je však potřebné další zkoumání, jelikož výsledky ukázali slabé souvislosti.

Locus of control and environmental literacy of clients of therapeutic communities

Locus of control (LoC) is an important psychological construct that reflects a person's belief regarding the extent to which they can influence events in their life through their own actions. A distinction is made between internal and external locus of control. An internal LoC is typically associated with greater personal responsibility, a more proactive approach to problem-solving, and greater involvement in the process of change. In therapeutic communities, which emphasize independence, responsibility, and clients' active participation in community life, LoC can be a significant factor in recovery. However, previous research has paid only limited attention to its relationship with environmental literacy. The aim of the study was to examine the relationship between locus of control and environmental literacy among clients in therapeutic communities and to compare these characteristics across different stages of treatment. The research was conducted as a quantitative cross-sectional study. The study sample consisted of 118 clients from therapeutic communities and psychiatric hospitals. Locus of control was measured using the DR-LOC (Drug-Related Locus of Control Scale), which is recommended for individuals with addictive behavior. It measures two domains: control beliefs regarding recovery from addiction (Addiction Recovery) and control beliefs regarding decisions about drug use (Drug-Taking Decisions). environmental literacy was measured using the ELSA scale. The data were analyzed using

correlation statistical methods. The analysis revealed a weak positive correlation between an internal locus of control and higher environmental literacy among clients. Clients with a higher degree of perceived control over their own lives tended to achieve higher scores in the areas of environmental knowledge, attitudes, and behavior. The results suggest that the perception of personal control may be related to the way clients approach their surrounding environment. Environmental literacy thus appears to be an interesting area for further research and the development of therapeutic practice in therapeutic communities. However, further studies are needed to confirm the identified correlations.

Mgr. Öbrink Hobzová Milena, Ph.D.

Příspěvek, HR-UH7, 5. patro
Čtvrtek 5. listopadu, 13.15 – 15.00

Více než jen učitel gramatiky: Jak lektorské příručky rámují roli vyučujícího češtiny pro dospělé imigranty

Aby nedošlo k vyloučení dospělých imigrantů v nové zemi, je nutné jim nabídnout nejen podporu v nové životní situaci, ale také jazykové kurzy. Jazyk se v této pro ně často nové situaci stává „klíčem“, jakýmsi požadavkem, aby se jazyk většiny naučili.
Důležitým průvodcem a také mediátorem se stává lektor, v našem případě českého jazyka. Tito vyučující se rovněž stávají ústředními aktéry jazykové politiky v tom smyslu, že ve své vlastní výukové praxi interpretují, přizpůsobují a naplňují rozhodnutí přijatá druhými. Protože vyučující mohou používat celou řadu metodik, zajímalo nás, jak je v těchto materiálech konstruována role vyučujícího. Je vyučující prezentován pouze jako „učitel gramatiky“, nebo se od něj očekává širší role sociálního průvodce, mentora a zprostředkovatele kultury? Předložený výzkum je koncipován jako kvalitativní diskurzivní analýza zaměřená na lektorské příručky a metodické materiály určené pro výuku češtiny jako cizího jazyka v kontextu integrace dospělých migrantů. Hlavním cílem výzkumu je identifikovat a kriticky reflektovat, jakým způsobem je v textu konstruována profesní identita a role lektora. Z výsledků mimo jiné vyplývá, že se od lektora pouze neočekává, že bude vyučovat jazyk, ale že se stane prvním kontaktem pro studenty, tj. měl by se např. orientovat v bezplatných službách integračních center a měl by umět studenty správně nasměrovat.

More than Just a Grammar Teacher: How Teacher Manuals Frame the Role of Czech Language Teachers for Adult Immigrants

To prevent the exclusion of adult immigrants in a new country, it is essential to be offered not only support in their new life situation but also in language courses. In this often unfamiliar context, language becomes "key", a requirement to learn the majority language. Teachers, in our case teachers of the Czech language, serve as crucial guides and mediators. These educators also become central actors in language policy, as they interpret, adapt, and implement decisions made by others within their own teaching practice. Since teachers can draw on a wide range of methodology manuals, our study examines how the teacher's role is constructed in these materials. Is the instructor presented merely as a "grammar teacher," or is a broader role expected of them as a social guide, mentor, and cultural mediator? This research is designed as a qualitative discourse analysis focusing on teacher manuals and methodological materials intended for teaching Czech as a foreign language within the context of adult migrant integration. The main objective of the study is to identify and critically reflect on how the professional identity and role of the instructor are discursively constructed in the text. Among other findings, the results indicate that instructors are not expected solely to teach the language, but also to serve as a primary point of contact for students, for example, that they should be knowledgeable about free services offered by integration centres and able to refer students appropriately.

Prof. PhDr. PaedDr. Potměšil Miloň, Ph.D.

Poster; chodba 5. patro
Čtvrtek 5. listopadu, 12.45 – 13.15

Rodičovské kompetence jako vklad do budoucnosti dítěte se zdravotním postižením

Rané dětství představuje kritické období pro neurovývoj, během něhož hraje rodinné prostředí a rodičovská citlivost zásadní roli při utváření budoucnosti dítěte. Pro rodiny pečující o malé děti se zdravotním postižením ovlivňují rodičovské kompetence – zahrnující emoční odolnost, praktické pečovatelské dovednosti a efektivní komunikaci – přímo výsledky intervencí, vývojové trajektorie a dlouhodobou sociální inkluzi. Navzdory prokázané důležitosti včasné intervence čelí pečující osoby řadě překážek, mezi které patří nedostupnost koordinovaných služeb a vysoká míra syndromu vyhoření. Tento poster zkoumá klíčové dimenze rodičovských kompetencí v rodinách pečujících o děti ve věku od nuly do šesti let se zdravotním postižením, s cílem zhodnotit efektivní podpůrné strategie zaměřené na rodinu a poukázat na cesty vedoucí k posílení rodičovské sebereflexe, jistoty a zmocnění (empowermentu). Na základě syntézy nedávné empirické literatury a modelů rodinně centrované včasné intervence výsledky ukazují, že cílené odborné vedení, přístupná psychoedukace a multidisciplinární spolupráce výrazně zvyšují duševní pohodu pečujících a jejich praktické dovednosti. Integrování sítí vrstevnické podpory navíc slouží jako zásadní ochrana proti stresu. Závěrem lze říci, že posílení rodičovských kompetencí vyžaduje zásadní posun od tradičních přístupů zaměřených pouze na dítě ke kolaborativním modelům včasné intervence orientovaným na celou rodinu. Zmocnění rodičů jako aktivních spoluterapeutů nejen optimalizuje vývojové výsledky dětí se zdravotním postižením, ale zároveň podporuje celkovou rodinnou odolnost a dlouhodobé začlenění do společnosti.

Parental Competencies as an Investment in the Future of a Child with a Disability

Early childhood represents a critical period for neurodevelopment, during which the family environment and parental responsiveness play a foundational role in shaping a child's future. For families raising young children with disabilities, parental competencies—encompassing emotional resilience, practical caregiving skills, and effective communication—directly influence intervention outcomes, developmental trajectories, and long-term social integration. Despite the proven importance of early intervention, caregivers frequently face significant challenges, including structural barriers, limited access to coordinated services, and high rates of caregiver burnout. This poster explores the core dimensions of parental competencies in families raising children aged zero to six with disabilities, aiming to evaluate effective family-centered support strategies and highlight pathways to strengthen parental self-efficacy and empowerment. Utilizing a comprehensive review of recent empirical literature and family-centered early intervention (FCEI) models, the findings indicate that targeted professional guidance, accessible psychoeducation, and multidisciplinary collaboration significantly enhance caregiver well-being and practical competencies. Furthermore, integrating peer support networks acts as a vital buffer against stress. Ultimately, the synthesis demonstrates that strengthening parental competencies requires a fundamental shift from traditional child-centric approaches to collaborative, family-centered intervention models. Empowering parents as active co-therapists not only optimizes developmental and functional outcomes for children with disabilities, but also fosters holistic family resilience and long-term social inclusion.

prof. PhDr. et Mgr. Potměšilová Petra, Ph.D.

Příspěvek, HR-UH8, 5. patro
Čtvrtek 5. listopadu, 13.15 – 15.00

Arteterapie v pedagogické praxi

Arteterapie a přístupy založené na výtvarném umění se využívají v terapeutických, vzdělávacích, rehabilitačních a rodinných kontextech zahrnujících děti a dospívající se zdravotním postižením či souvisejícími potřebami podpory. Dostupná evidence je však různorodá a zahrnuje nejen intervenční studie, ale také výzkum kvalitativní, konceptuální, validační a výzkum zaměřený na nové technologie.

Art therapy in education

Art therapy and visual art-based approaches are used in therapeutic, educational, rehabilitative, and family contexts involving children and adolescents with disabilities or related support needs. However, the available evidence is heterogeneous and includes not only intervention studies but also qualitative, conceptual, validation, and emerging technology-based research.

dr hab. Remiszewska Zofia, professor at the University of Opole

Příspěvek, HR-UH9, 5. patro
Čtvrtek 5. listopadu, 13.15 – 15.00

Values that give meaning to life. An axiological portrait of youth in the light of the author's own research (paper)

The article addresses the issue of values that give meaning to the life of academic youth, focusing on the axiological profile of students of pedagogical faculties. The aim of the study is to present the ways in which young adults understand, experience, and hierarchize values, as well as to identify the areas of existence that constitute the foundation for assigning meaning to their lives. The empirical study was conducted among 138 students using a survey questionnaire embedded in the paradigm of the value clarification method, which included introspective questions, moral judgments, and axiological preferences. The structure of the tool incorporated, among others, a module on the significance, manifestations, and dynamics of friendships, a reconstruction of systems of moral imperatives (familial, school, and peer-related), and the individual axiological orientations of the respondents. Through a multi-contextual analysis of the gathered material, the structure and content of the youth's value system were reconstructed, providing a detailed description of the meanings attributed to moral, relational, and social values. The collected data formed the basis for interpreting the role of pedagogical students' axiological orientations in the process of shaping their identity.

Mgr. Richterová Bohdana, Ph.D.

Příspěvek; HR-UH8, 5. patro
Čtvrtek 5. listopadu, 10.15 – 11.45

Podpora interního locus of control v klimatickém vzdělávání: Od vědomí problému ke smysluplnému jednání

Klimatické vzdělávání nemůže zůstat pouze u předávání znalostí o příčinách a důsledcích klimatické změny. Důležité je také to, zda žáci věří, že jejich jednání může mít význam, a zda dokážou rozpoznat reálné možnosti i hranice svého vlivu. Přednáška představí ze sociálně pedagogické perspektivy koncept locus of control a jeho význam pro motivaci, odpovědnost a ochotu jednat. Zaměří se přitom na rizika dvou krajních přístupů: pocitu bezmoci, podle něhož jednotlivec nemůže nic změnit, a naopak iluze, že řešení systémového problému závisí především na osobním chování jednotlivce.
Poznatky budou představeny v návaznosti na výzkumný projekt TAČR PP2 Podpora a rozvoj klimatického vzdělávání se zaměřením na locus of control (SQ0101225), realizovaný v letech 2025–2027. Projekt se zaměřuje na identifikaci vhodných pedagogických metod a přístupů v klimatickém vzdělávání a jejich ověřování na pilotních základních a středních školách. Na příkladech z projektu bude ukázáno, jak lze ve výuce podporovat internější locus of control prostřednictvím zkušeností, při nichž žáci propojují vlastní rozhodování a spolupráci s pozorovatelnými důsledky.
Pozornost bude věnována rozlišování osobní, společné a systémové roviny jednání. Cílem není přesvědčovat žáky, že mohou ovlivnit vše, ale rozvíjet realistické a diferencované vnímání kontroly: schopnost jednat tam, kde je změna možná, spolupracovat tam, kde individuální úsilí nestačí, a rozpoznávat situace, které vyžadují institucionální nebo systémové řešení.

Supporting an Internal Locus of Control in Climate Education: From Awareness of the Problem to Meaningful Action

Climate education cannot remain limited to the transmission of knowledge about the causes and consequences of climate change. It is equally important whether students believe that their actions can make a difference and whether they are able to recognise both the realistic possibilities and the limits of their influence. From a social pedagogical perspective, the lecture will introduce the concept of locus of control and its relevance to motivation, responsibility, participation, and willingness to act. It will focus on the risks of two extreme positions: a sense of helplessness, according to which an individual cannot change anything, and, conversely, the illusion that solving a systemic problem depends primarily on individual behaviour.
The lecture will draw on the research project TAČR PP2 Support and Development of Climate Education with a Focus on Locus of Control (SQ0101225), implemented from 2025 to 2027. The project aims to identify suitable pedagogical methods and approaches in climate education and to test them in practice at selected pilot primary and secondary schools. Examples from the project will illustrate how a more internal locus of control can be supported through learning experiences in which students connect their own decision-making and cooperation with observable consequences.
Particular attention will be paid to distinguishing between the personal, collective, and systemic levels of action. The aim is not to persuade students that they can influence everything, but to develop a realistic and differentiated perception of control: the ability to act where change is possible, to cooperate where individual effort is insufficient, and to recognise situations that require institutional or systemic solutions.

Bc. Jan Riško, Bc. Adéla Žižlavská, Mgr. Viktorie Kovářová, Mgr. Petra Šobáňová, Ph.D.

Příspěvek; HR-UH8, 5. patro
Čtvrtek 5. listopadu, 13.15 – 15.00

Sociální opora ve škole: Komparace perspektiv žáků a učitelů na základních školách v Moravskoslezském kraji
Příspěvek představuje souhrnnou komparativní fázi smíšeného výzkumu zaměřeného na sociální oporu učitele na základních školách v Moravskoslezském kraji. Cílem je porovnat žákovskou a učitelskou perspektivu ve dvou vývojových skupinách – u žáků 4.–5. ročníku a u žáků 8.–9. ročníku – a identifikovat, které charakteristiky učitelské podpory zůstávají stabilní a které se v období adolescence proměňují. Teoretickým rámcem je Bronfenbrennerův sociálně-ekologický model.

Kvantitativní část využívá subškálu Teacher Support dotazníku Child and Adolescent Social Support Scale (CASSS). U mladších žáků bylo analyzováno 328 validních odpovědí z celkového souboru N = 350 (věk 9–11 let); u starších žáků 245 validních odpovědí z celkového souboru N = 281 (věk 13–15 let). Kvalitativní část tvoří 10 polostrukturovaných rozhovorů s pedagogy – 4 rozhovory zaměřené na práci se žáky 4.–5. ročníku a 6 rozhovorů s učiteli 2. stupně – analyzovaných tematickou analýzou.

V obou věkových skupinách žáci nejvýše hodnotí vztahovou a emocionální složku učitelské podpory, zatímco akademická a instrumentální pomoc je vnímána slaběji. Celkové skóre Teacher Support je u mladších žáků M = 4,19 (SD = 0,81; α = 0,915) a u starších žáků M = 3,84 (SD = 0,72; α = 0,919). Rozdíl 0,35 bodu je interpretován deskriptivně, protože mezi oběma kohortami nebyl v dodaných podkladech proveden přímý inferenční test. Rozhovory se čtyřmi pedagogy 1. stupně potvrzují význam třídního klimatu, důvěry, respektu, laskavých hranic, individualizace a spolupráce s rodinou. Současně ukazují, že už ve 4.–5. ročníku se začíná proměňovat role učitele: žáci jsou vedeni k větší samostatnosti, roste citlivost na vrstevnické hodnocení a pomoc nemusí být vždy rozpoznána jako podpora. Na 2. stupni se tyto tendence dále zesilují a výrazněji se objevují autonomie žáků, vliv vrstevníků, přijímání či odmítání pomoci, motivace a přechod na střední školu. Integrace výsledků tak ukazuje stabilní vztahové jádro podpory a současně postupnou vývojovou proměnu způsobu, jakým je opora rozpoznávána a přijímána.

Social Support at School: Comparing Pupil and Teacher Perspectives in Primary and Lower Secondary Schools in the Moravian-Silesian Region
This paper presents the integrative comparative phase of a mixed-method study of teacher social support in schools in the Moravian-Silesian Region. The aim is to compare pupil and teacher perspectives across two developmental groups – pupils in Grades 4–5 and pupils in Grades 8–9 – and to identify which characteristics of teacher support remain stable and which appear to change during adolescence. The study is theoretically grounded in Bronfenbrenner's socio-ecological model.

The quantitative component uses the Teacher Support subscale of the Child and Adolescent Social Support Scale (CASSS). For the younger cohort, 328 valid responses were analysed from an initial sample of N = 350 pupils aged 9–11; for the older cohort, 245 valid responses were analysed from an initial sample of N = 281 pupils aged 13–15. The qualitative component comprises 10 semi-structured teacher interviews – four focused on work with pupils in Grades 4–5 and six with lower-secondary teachers – analysed using thematic analysis.

Across both age groups, pupils rated relational and emotional aspects of teacher support highest, whereas academic and instrumental forms of support were perceived less strongly. Mean Teacher Support was M = 4.19 (SD = 0.81; α = .915) in Grades 4–5 and M = 3.84 (SD = 0.72; α = .919) in Grades 8–9. The 0.35-point difference is interpreted descriptively because the supplied analyses did not include a direct inferential test between the two cohorts. The four primary-level teacher interviews emphasise classroom climate, trust, respect, caring boundaries, individualisation, and cooperation with families. They also show that the teacher's role already begins to change in Grades 4–5 as pupils become more independent, more sensitive to peer evaluation, and do not always recognise help as support. At lower secondary level, these tendencies become more pronounced, with autonomy, peer influence, acceptance or rejection of help, motivation, and transition to upper-secondary education becoming more salient. The integrated findings therefore suggest a stable relational core of teacher support alongside a gradual developmental shift in how support is recognised and accepted.

Mgr. Roubalová Marcela, PhD., Mgr. et Mgr. Bianka Slatinská, Ph.D.

Posterová sekce; chodba 5. patro
Čtvrtek 5. listopadu, 12.45 – 13.15

Spiritualita, která nemusí být vyslovena – Přehledová studie o spiritualitě se zaměřením na osoby s mentálním postižením

Rozvíjení spirituality u dětí s mentálním postižením představuje dosud poměrně okrajově zpracované téma na pomezí speciální pedagogiky a teologie, zejména katechetiky a pastorační péče. Práce si klade výzkumnou otázku, jakými způsoby a prostřednictvím kterých aktérů (dětí samotných, rodičů, vychovatelů a dalších) je spiritualita u dětí s mentálním postižením rozvíjena, a jak děti svou spiritualitu vnímají a vyjadřují. K odpovědi na tuto otázku byla provedena systematická rešerše odborné literatury v souladu s doporučeními PRISMA, zahrnující třídění identifikovaných studií dle jejich teoretického či empirického charakteru a dle zaměření na jedince s postižením, jejich rodiny či podpůrné prostředí. Tato syntéza umožňuje vymezit klíčové přístupy k podpoře spirituality těchto dětí a zároveň poukázat na metodologická omezení dosavadního výzkumu v této oblasti.

Spirituality That Need Not Be Expressed in Words – A Review Study of Spirituality with a Focus on People with Intellectual Disabilities

The development of spirituality in children with intellectual disabilities remains a relatively underexplored topic at the intersection of special education and theology, particularly catechetics and pastoral care. This study addresses the research question of how and through which actors (including the children themselves, parents, educators, and others) spirituality is fostered in children with intellectual disabilities, as well as how these children perceive and express their own spirituality. To address this question, a systematic literature review was conducted in accordance with PRISMA guidelines. The review involved categorizing the identified studies according to their theoretical or empirical nature and their focus on individuals with disabilities, their families, or their supportive environments. This synthesis helps identify key approaches to supporting spirituality in children with intellectual disabilities while also highlighting the methodological limitations of existing research in this field.

PaedDr. Russinová Katarína, PhD.

Příspěvek, HR-UH9, 5. patro
Čtvrtek 5. listopadu, 13.15 – 15.00

Faktory podporujúce duchovný rast mladých ľudí na Slovensku

Príspevok sa zaoberá identifikáciou a analýzou faktorov, ktoré podporujú duchovný rast mladých ľudí vo veku od 15 do 25 rokov na Slovensku v súčasnom spoločenskom a kultúrnom kontexte. Cieľom príspevku je systematicky zistiť a analyzovať význam vybraných náboženských, formačných a komunitných prvkov, ktoré vplývajú na rozvoj spirituality mladých. Okrajovo sa článok venuje úlohe rôznych skupín sprevádzajúcich osôb, ktoré napomáhajú mladým ľuďom prekonávať krízy viery, reflektovať vlastnú spiritualitu a nachádzať smerovanie v ich duchovnom živote. V rámci multimetodického výskumu sme použili metódu zberu údajov: dotazník vlastnej konštrukcie a interview. Zistenia poukazujú na potrebu systematickej podpory spirituality mladých prostredníctvom koordinovanej spolupráce rodiny, školy, cirkvi a digitálneho prostredia.

Factors That Promote Spiritual Growth Among Young People in Slovakia

This paper focuses on identifying and analyzing the factors that support the spiritual growth of young people aged 15 to 25 in Slovakia within the current social and cultural context. The aim of the paper is to systematically identify and analyze the significance of selected religious, formative, and community elements that influence the development of young people's spirituality. The article briefly addresses the role of various support groups that help young people overcome crises of faith, reflect on their own spirituality, and find direction in their spiritual lives. As part of a multi-method research study, we used the following data collection methods: a self-designed questionnaire and interviews. The findings point to the need for systematic support of young people's spirituality through coordinated collaboration among the family, school, church, and the digital environment.

PaedDr. SEOLic. Seman Adrián

Příspěvek, HR-UH9, 5. patro
Čtvrtek 5. listopadu, 13.15 – 15.00

Integrácia prvkov skautskej edukácie do náboženskej výchovy ako prostriedok efektívnej hodnotovej formácie mládeže

Súčasná náboženská výchova pôsobí v školskom prostredí, ktoré je čoraz viac poznačené názorovou, kultúrnou a náboženskou rozmanitosťou žiakov. Príspevok predstavuje zistenia výskumu, ktorý skúma, ako môžu prvky výchovného systému skautingu – najmä práca v družinách, zážitkové učenie, symbolika a osobná zodpovednosť – obohatiť vyučovanie náboženskej výchovy u žiakov staršieho školského veku (3. cyklus) a prispieť k formovaniu ich hodnotovej orientácie.
Skauting, založený Robertom Baden-Powellom a v katolíckom prostredí rozvinutý najmä prostredníctvom Federácie skautov Európy, stavia na princípoch spolupráce, sebazdokonaľovania, služby druhým a rešpektu k rozmanitosti presvedčení. Tieto princípy sa prekvapivo prirodzene stretávajú s cieľmi aktuálnej kurikulárnej reformy náboženskej výchovy na Slovensku, ktorá kladie dôraz na rozvoj náboženskej gramotnosti a kompetencie – teda schopnosti žiaka zodpovedne pristupovať k vlastnej religiozite aj k presvedčeniu druhých.

Príspevok predstaví konkrétne metodické návrhy prepojenia skautských prvkov s vyučovacím obsahom – od skupinových diskusií o morálnych dilemách a dramatizácie biblických príbehov, cez exteriérové aktivity a duchovné reflexie v prírode, až po symbolické predmety a rituály – a demonštruje ich na modelovej vyučovacej hodine s témou Morseova abeceda, v ktorej žiaci prostredníctvom historickej paralely objavujú hodnotu presnosti a zrozumiteľnosti pri "odovzdávaní posolstva" viery. Výkonový štandard tejto hodiny zároveň cieli na porovnanie kresťanstva s inými náboženstvami a rešpekt k odlišnému náboženskému presvedčeniu, čím priamo prepája skautskú metódu s výchovou k hodnotám v pluralitnom prostredí.
Na základe porovnania so zahraničnou praxou (napr. v USA, Francúzsku, Taliansku), kde je skautská metodika do vzdelávania systematickejšie integrovaná, príspevok ukazuje, že aj slovenské školské prostredie môže z tejto skúsenosti čerpať inšpiráciu. Ako praktický výstup príspevok navrhuje vypracovanie pilotných projektov v spolupráci so skautskými organizáciami a vytvorenie metodických príručiek pre učiteľov náboženskej výchovy. Cieľom je otvoriť diskusiu o tom, ako môže inkluzívna a hodnotovo ukotvená metóda, akou je skauting, pomôcť pripravovať žiakov na život v pluralitnej a multikultúrnej spoločnosti.

Integration of scout education elements into religious education as a means of effective value formation of youth

Contemporary religious education takes place in a school environment increasingly marked by pupils' diversity of opinion, culture, and religious belief. This paper presents findings from research examining how elements of the Scouting educational system — particularly patrol-based teamwork, experiential learning, symbolism, and personal responsibility — can enrich the teaching of religious education for older school-age pupils (grades 6–9) and contribute to shaping their value orientation.
Scouting, founded by Robert Baden-Powell and developed within Catholic circles chiefly through the International Union of Guides and Scouts of Europe – Federation of European Scouting, rests on principles of cooperation, self-improvement, service to others, and respect for diversity of belief. These principles align closely with the goals of Slovakia's current curricular reform in religious education, which emphasizes developing pupils' religious literacy and competence — their ability to engage responsibly with their own religiosity and with the convictions of others.
The paper offers concrete methodological proposals for connecting Scouting elements with curriculum content — group discussions on moral dilemmas, outdoor activities and spiritual reflection, symbolic objects and rituals — illustrated through a model lesson built around Morse code, in which pupils draw a historical parallel to discover the value of precision and clarity in "transmitting the message" of faith. The lesson's learning outcomes simultaneously target comparing Christianity with other religions and respecting differing religious convictions, directly linking the Scouting method with values education in a pluralistic environment.
Drawing on a comparison with international practice (e.g. the USA, France, and Italy), where Scouting methodology is more systematically integrated into education, the paper argues that Slovak schools can likewise draw inspiration from this experience. As a practical outcome, it proposes developing pilot projects with Scouting organizations and creating methodological guides for religious education teachers. The aim is to open a discussion on how an inclusive, values-based method such as Scouting can help prepare pupils for life in a pluralistic, multicultural society.

Mgr. Slámková Petra

Příspěvek, HR-UH8, 5. patro
Čtvrtek 5. listopadu, 13.15 – 15.00

Když nemoc vstoupí do mladého života: zkušenosti adolescentů a mladých dospělých se zhoubným nádorovým onemocněním

Zhoubné nádorové onemocnění představuje výrazný zásah do života adolescentů a mladých dospělých (adolescents and young adults, AYA), tedy lidí nacházejících se v období spojeném s utvářením identity, osamostatňováním, vzděláváním, partnerskými vztahy a plánováním budoucnosti. Výsledky současných studií poukazují na specifické psychosociální a vývojové potřeby mladých onkologických pacientů i na obtíže, které mohou přetrvávat po ukončení léčby. Upozorňují na potřebu specializovat poskytovanou péči a zvyšovat kvalitu života těchto pacientů, identifikovat jejich specifické potřeby a reagovat na ně.

Příspěvek představí vybrané poznatky ze zahraničních studií a přehledových prací zaměřených na zkušenosti a potřeby AYA pacientů a zároveň vychází z výsledků kvalitativního výzkumu realizovaného v rámci diplomové práce, v němž byly prostřednictvím hloubkových rozhovorů zachyceny zkušenosti mladých lidí po ukončené onkologické léčbě. Mezi významná témata patřilo narušení vztahů a studijní dráhy, návrat k rodičům, přetrvávající fyzické následky léčby a obavy z návratu onemocnění. Současně se objevovaly také pozitivní proměny, a to v oblasti vztahů s druhými nebo v osobním růstu. Tyto zkušenosti ukazují, že malignity mohou výrazně zasahovat do běžné životní trajektorie mladého člověka a proměňovat jeho pohled na sebe, vztahy i budoucnost.

Na tato zjištění navazuje připravovaný disertační projekt, jehož cílem je systematicky zkoumat zkušenost adolescentů a mladých dospělých se zhoubným nádorovým onemocněním v České republice. V českém prostředí dosud chybí rozsáhlejší kvalitativní výzkum, který by zachytil jejich zkušenosti a potřeby v průběhu léčby i po jejím ukončení. Projekt má využít metodologii DIPEX, zaměřenou na porozumění zkušenostem se zdravím, nemocí a zdravotní péčí, a zprostředkovat perspektivu mladých pacientů odborníkům, lidem s obdobnou zkušeností i širší veřejnosti.

When Illness Enters a Young Life: The Experiences of Adolescents and Young Adults with Cancer

A cancer diagnosis represents a major disruption in the lives of adolescents and young adults (AYAs), who are at a developmental stage typically associated with identity formation, increasing independence, education, romantic relationships, and future planning. Current research highlights the specific psychosocial and developmental needs of AYA cancer patients, as well as challenges that may persist after the completion of treatment. These findings underscore the need for specialized, age-appropriate care, greater attention to quality of life, and the identification of and response to the specific needs of this patient population.

The presentation will provide an overview of selected findings from international studies and review papers addressing the experiences and needs of AYAs with cancer. It will also draw on findings from a qualitative study conducted as part of the author's master's thesis, in which in-depth interviews were used to explore the experiences of young people who had completed cancer treatment. Key themes included disruptions in relationships and educational trajectories, returning to the parental home, persistent physical consequences of treatment, and fear of cancer recurrence. At the same time, participants also described positive changes, particularly in their relationships with others and in terms of personal growth. These experiences suggest that cancer can substantially disrupt the normative life trajectory of a young person and influence how they perceive themselves, their relationships, and their future.

Building on these findings, the planned doctoral research aims to systematically explore the experiences of adolescents and young adults with cancer in the Czech Republic. To date, there is a lack of comprehensive qualitative research in the Czech context capturing their experiences and needs during treatment and after its completion. The project is intended to employ the DIPEx methodology to explore experiences of health, illness, and healthcare and to make the perspectives of young people with cancer accessible to healthcare professionals, people facing similar experiences, and the wider public.

Mgr. et Mgr. Slatinská Bianka, Ph.D.

Poster; chodba 5. patro
Čtvrtek 5. listopadu, 12.45 – 13.15

Osoby se zdravotním postižením jako klienti krizových linek: vnímaná připravenost krizových interventů a specifika poskytované podpory (poster)

Krizové situace jsou přirozenou součástí života každého člověka, tedy i osob se zdravotním postižením. Přesto je otázka dostupnosti a přizpůsobení krizové intervence individuálním a specifickým potřebám osob se zdravotním postižením v českém prostředí dosud nedostatečně reflektována. Příspěvek představuje průběžné výsledky kvalitativně zaměřeného výzkumu, jehož cílem je popsat a interpretovat zkušenosti pracovníků krizových linek s poskytováním krizové intervence osobám se zdravotním postižením a zjistit, jak vybraní pracovníci vnímají svou připravenost a způsob poskytování této podpory. Výzkum je realizován prostřednictvím polostrukturovaných rozhovorů s pracovníky krizových linek působících v České republice, kteří mají zkušenost s poskytováním krizové intervence osobám se zdravotním postižením. Získaná data jsou analyzována tematickou analýzou. Dosavadní analýza se zaměřuje zejména na zkušenosti pracovníků s osobami s různými kategoriemi zdravotního postižení, jejich subjektivně vnímanou připravenost, způsoby přizpůsobování komunikace a průběhu intervence, podmínky poskytování krizové pomoci a identifikované potřeby pracovníků. V příspěvku budou prezentována dosavadní zjištění a jejich interpretace v kontextu poskytování krizové intervence osobám se zdravotním postižením. Pozornost bude věnována také oblastem, v nichž pracovníci vnímají potřebu dalšího vzdělávání, metodické podpory či systémových změn. Průběžné výsledky mohou přispět k hlubšímu porozumění specifikům krizové intervence poskytované této skupině a vytvořit východisko pro formulaci doporučení pro praxi a další výzkum.

People with disabilities as crisis line clients: perceived preparedness of crisis interveners and specifics of the support provided

Crisis situations are a natural part of everyone's life, including the lives of people with disabilities. Yet, the issue of the accessibility of crisis intervention—and its adaptation to the individual, specific needs of people with disabilities—has not received sufficient attention in the Czech context. This paper presents interim results from a qualitative study aimed at describing and interpreting the experiences of crisis hotline staff in providing crisis intervention to people with disabilities, as well as examining how these staff members perceive their own preparedness and the methods used to deliver such support. The research employs semi-structured interviews with crisis hotline staff in the Czech Republic who have experience providing crisis intervention to people with disabilities. The data collected are analyzed using thematic analysis. The analysis to date focuses primarily on staff experiences with individuals across various disability categories, their perceived level of preparedness, the ways they adapt communication and the intervention process, the conditions under which crisis assistance is provided, and the needs identified by the staff. The paper presents these findings and interprets them within the context of crisis intervention for people with disabilities. Attention is also given to areas where staff perceive a need for further training, methodological support, or systemic changes. These interim results may contribute

to a deeper understanding of the specific aspects of crisis intervention for this group and serve as a basis for formulating recommendations for practice and future research.

Doc. PhDr. Šarníková Gabriela, PhD.

Příspěvek, HR-UH9, 5. patro
Čtvrtek 5. listopadu, 13.15 – 15.00

Násilie a bezpečnosť na školách z perspektívy učiteľov: profesijné kompetencie a potreby ďalšieho vzdelávania

Násilie a prejavy agresivity v školskom prostredí, radikalizácia mládeže a otázka bezpečnosti škôl predstavujú komplexné výzvy, ktoré sa dotýkajú aj profesijnej roly učiteľov. Príspevok sa zameriava na postoje učiteľov k násiliu a bezpečnosti na školách, na ich vnímanie vlastných profesijných kompetencií a na ich postoje k ďalšiemu profesijnému vzdelávaniu. Výskum má kvalitatívny charakter a vychádza z analýzy diskusií v asynchrónnych facebookových skupinách. Zistenia poukazujú na nejednotnosť postojov učiteľov, ktorá sa prejavuje nielen v interpretáciách príčin násilia v školskom prostredí, ale aj v názoroch na možnosti jeho riešenia. Učitelia vyjadrujú pochybnosti o vlastnej pripravenosti riešiť prejavy agresivity a zároveň opisujú tlak vyplývajúci z očakávaní svojho okolia a nadriadených orgánov. Zodpovednosť za vznik a riešenie násilia v školskom prostredí pripisujú rodinám, ale aj politickým aktérom a širším spoločenským podmienkam. Ich vyjadrenia zároveň poukazujú na rozpačitý postoj k požiadavkám na ďalšie profesijné vzdelávanie a na napätie medzi očakávaním neustálej profesijnej pripravenosti a ich vlastným vnímaním hraníc profesijných možností a zodpovednosti. Výsledky zdôrazňujú význam zohľadňovania perspektív učiteľov pri diskusii o bezpečnosti škôl a profesijných kompetenciách, ako aj potrebu kriticky reflektovať rozsah očakávaní kladených na ich profesijnú rolu.

School Violence and Safety from Teachers' Perspectives: Professional Competencies and Continuing Professional Development Needs

Violence and aggressive behavior in schools, youth radicalization, and school safety pose complex challenges that have implications for teachers' professional roles. This article examines teachers' perspectives on school violence and safety, their perceptions of their own professional competencies, and their attitudes toward continuing professional development. The study adopts a qualitative approach based on an analysis of discussions in asynchronous Facebook groups. The findings reveal divergent teacher perspectives, evident not only in how teachers interpret the causes of school violence but also in their views on how it should be addressed. Teachers express doubts about their own preparedness to respond to aggressive behavior and describe feeling pressured by expectations from those around them and from higher-level authorities. They attribute responsibility for both the emergence of and responses to school violence not only to families but also to political actors and broader societal conditions. Their accounts also reveal ambivalence toward expectations for further professional development, highlighting a tension between demands for ongoing professional preparedness and teachers' own perceptions of the limits of their professional capacities and responsibilities. The findings underscore the importance of taking teachers' perspectives into account in discussions of school safety and professional competencies, as well as the need to critically examine the scope of expectations placed on teachers in their professional roles.

PhDr. Ševčíková Jaroslava, Ph.D.

Příspěvek, HR-UH8, 5. patro
Čtvrtek 5. listopadu, 13.15 – 15.00

Wellbeing v žebříčku hodnot středoškoláka v závislosti na jeho aktivitě

Studie předkládá výsledky akčního výzkumu adaptačního kurzu pro středoškoláky, se zaměřením na vnímání, generování a formování osobního wellbeingu ve škole.
Byla položena otázka, zda bude mít wellbeing vyšší hodnotu, pokud budou pro něj podmínky zcela připraveny zvenčí (školou), nebo pokud si ho bude nucen aktivně generovat a formovat sám.
Výzkum byl realizován v kvalitativním designu, jako evaluační studie, s cílem ověřit a zhodnotit vzdělávací program pro žáky prvního ročníku střední školy, ve vazbě na zvědomování, vnímání a generování wellbeingu ve škole. Zapojeno bylo 92 středoškoláků, na základně vlastního rozhodnutí (zájem), po dobu tří měsíců, od září do listopadu 2025.
Data byla získávána autonomním psaním, sebereflexemi a z písemných výstupů aktivit v programu.
Data byla zpracována otevřeným kódováním, kdy kódem byl smysluplný výrok, zviditelněný po fragmentaci textu. Následovalo axiální kódování zahrnující třídění a spojování kódů do kategorií a hledání vztahů mezi.
Wellbeing je zde definován jako stav spokojenosti, kdy každý žák může rozvíjet vlastní potenciál ve škole, dokáže se vyrovnávat s běžnými stresy ve výuce, snaží se pracovat proaktivně a produktivně a přispívá učícímu se společenství a subjektivně vnímá spokojenost. Wellbeing je v žebříčku hodnot, spolu se seberealizací, na vrcholu.
Středoškoláci na začátku programu výše hodnotili přístup, kdy jim byly připraveny podmínky zvenčí, na konci programu hodnotili však výše vlastní aktivitu při generování svého wellbeingu.
Cíle bylo tímto dosaženo, vzdělávací program se projevil jako účinný pro generování wellbeingu žáků a jejich spokojenost ve škole.

Wellbeing in the Value Hierarchy of High School Students in Relation to Their Activity

The study presents the results of action research on an adaptation course for high school students, focusing on the perception, generation, and formation of personal wellbeing in school.
The question was raised whether wellbeing would yield higher value if the conditions were fully prepared from the outside (by the school), or if students were forced to actively generate and form it themselves.
The research was conducted using a qualitative design as an evaluation study, aiming to verify and evaluate an educational program for first-year high school students in relation to raising awareness, perceiving, and generating wellbeing in school. A total of 92 high school students participated based on their own decision (interest) over a three-month period from September to November 2025.
Data were gathered through autonomous writing, self-reflections, and written outputs from activities within the program. The data were processed using open coding, where a meaningful statement highlighted after text fragmentation served as the code. This was followed by axial coding, which involved sorting and linking codes into categories and searching for relationships between them.
Wellbeing is defined here as a state of satisfaction in which each student can develop their own potential at school, cope with the normal stresses of learning, strive to work proactively and productively, contribute to the learning community, and subjectively perceive satisfaction. Wellbeing, along with self-actualization, ranks at the top of the value hierarchy. At the beginning of the program, the high school students rated the approach where conditions were prepared from the outside more highly; however, at the end of the program, they rated their own activity in generating their wellbeing more highly.

The objective was thus achieved, and the educational program proved to be effective in generating students' wellbeing and their satisfaction at school.

Mgr. Šimšíková Annamária, PhD., PaeDr. Mastišová Jana, PhD.

Příspěvek, HR-UH7, 5. patro
Čtvrtek 5. listopadu, 13.15 – 15.00

Asociácie digitálnych médií a grafomotorických zručností detí mladšieho školského veku

V empirickej štúdii sa zaoberáme úlohou digitálnych zariadení vzhľadom na rozvoj komunikačnej kompetencie detí mladšieho školského veku. Cieľom je zistiť asociácie medzi používaním digitálnych zariadení a grafomotorických zručností detí mladšieho školského veku. V empirickej časti analyzujeme písomný prejav detí mladšieho školského veku. Výskumu sa zúčastnilo 788 detí vo veku 7-11 rokov zo Slovenskej Republiky. Zisťujeme eliptické vyjadrovanie myšlienok u detí mladšieho školského veku.

Associations between digital media and the graphomotor skills of younger school-age children

In this empirical study, we look at the role of digital devices in the development of communication skills in younger school-aged children. The goal is to find associations between the use of digital devices and the graphomotor skills of younger school-aged children. In the empirical part, we analyze the written expression of younger school-aged children. The study involved 788 children aged 7-11 from the Slovak Republic. We are investigating how younger school-aged children express their thoughts elliptically.

Mgr. Šimšíková Annamária, PhD.

Příspěvek, HR-UH7, 5. patro
Čtvrtek 5. listopadu, 13.15 – 15.00

Úloha online digitálneho prostredia v rozvoji spirituálneho života adolescentov v Slovenskej republike
Teoreticko-empirická štúdia sa zaoberá problematikou online prostredia vzhľadom na rozvoj hodnôt mladých ľudí v Slovenskej republike. Zisťovali sme, aká je úloha aktérov v online prostredí poskytujúcich formy podpory pri rozvoji spirituality v živote adolescentov, špecificky sme sa zamerali na formy podpory ako influenceri, AI, fyzické osoby komunikujúce cez sociálne siete a sociálne platformy. Zároveň sme zisťovali, aká je úloha aktérov v prevencii osamelosti adolescentov. V multimetodickom výskume sme využili metódy – dotazník vlastnej poveniencie a interview. Výskumu sa zúčastnili adolescenti vo veku 15-25 rokov v Slovenskej republike. Zisťujeme, že mladí ľudia sa obracajú ohľadom psychických a duchovných záležitostí aj na moderné spôsoby sprevádzania a podpory.

The Role of the Online Digital Environment in the Development of Adolescents' Spiritual Life in the Slovak Republic
This theoretical-empirical study focuses on the issue of the online environment in relation to the development of values in young people in the Slovak Republic. We looked into what role different actors in the online space play in providing support for developing spirituality in adolescents' lives. Specifically, we focused on forms of support like influencers, AI, individuals communicating through social networks, and social platforms. At the same time, we explored the role of these actors in preventing adolescent loneliness. In this multi-method research, we used methods like our own questionnaire and interviews. The study involved adolescents aged 15-

25 in the Slovak Republic. We found that young people also turn to modern ways of guidance and support when it comes to mental and spiritual matters.

PaedDr. Zastková Zdenka, PhD.

Příspěvek, HR-UH9, 5. patro
Čtvrtek 5. listopadu, 13.15 – 15.00

Význam spirituality pri rozvoji psychickej odolnosti mladých ľudí (príspevok)

Spiritualita, ktorá je spájaná s hľadaním hlbšieho zmyslu života a hodnôt, je často považovaná za významný determinant osobnostného rastu človeka. Významnú úlohu zohráva aj pri budovaní psychickej odolnosti - reziliencie mladých ľudí, ktorá predstavuje kľúčovú zručnosť 21. storočia a súvisí so schopnosťou rozpoznávať a regulovať vlastné emócie, uvedomovať si potreby a hodnotové orientácie a efektívne zvládať životné výzvy. Cieľom príspevku je zistiť, ako mladí ľudia vnímajú spiritualitu ako súčasť svojej osobnej identity a analyzovať jej význam v procese posilňovania psychickej odolnosti. Na dosiahnutie cieľa bol využitý dotazník vlastnej konštrukcie a interview.

The Significance of Spirituality in the Development of Psychological Resilience Among Young People

Spirituality, associated with the search for a deeper meaning in life and for values, is often considered a significant determinant of personal growth. It also plays a vital role in building psychological resilience among young people, a key 21st-century skill linked to the ability to recognize and regulate one's own emotions, be aware of one's needs and value orientations, and effectively cope with life's challenges. This paper aims to examine how young people perceive spirituality as part of their personal identity and to analyze its significance in the process of strengthening psychological resilience. A custom-designed questionnaire and interviews were used to achieve this objective.

Konference je podpořena z projektu specifického vysokoškolského výzkumu Člověk a jeho rozvoj v kontextu vzdělávání, spirituality a sociální pedagogiky IGA_CMTF_2026_006.

Anotace sestavila Petra Slámková.
Cyrilometodějská teologická fakulta, Univerzity Palackého v Olomouci, 2026.